

INFORMACE

Každý den je na hlavním žďárském náměstí otevřené v budově staré radnice turistické informační centrum. Je označené známým mezinárodním symbolem – bílým písmenem „i“ v zeleném poli, ale pokud ho nebudete moci najít, ptejte se na cestovní kancelář Santini tour, ta má provoz centra na starost. Kromě bezplatných informací o ubytování, kulturních a sportovních akcích a zajímavých tipech na výlety si v centru můžete koupit cyklistické i turistické mapy nebo videokazety o regionu. V neděli však mějte na paměti, že informační centrum zavírá už ve dvě hodiny odpoledne. Tel.: 566 628 539.

Informace na internetu:

- www.zdarns.cz
- www.zamekzdar.cz
- www.unesco-czech.cz/mesta/zdar_nad_sazavou.htm
- www.dkzdar.cz
- www.zdarskevrchy.cz

FOTO: JINDŘICH HLAVÁČEK

Zátíší u Sázavy

→ Šindelního vrchu ve výšce 757 metrů nad mořem v západní části Žďárských vrchů, ale síť potůčků se spojuje až ve velkém rybníku a tradice říká, že Sázava začíná právě tady.

Z centra Žďáru lze k Dárku zajet autem a rybník obejít pěšky po naučné stezce. Měří necelých dvanáct kilometrů.

A když už byla řeč o žďárských protikladech, tak tady je ještě jeden, bohužel nepříjemný. Okolí Velkého Dárka patří mezi nejčistší místa Českomoravské vrchoviny. Přesto se ani tento rybník nedokázal ubránit sinicím, a tak na sklonku léta v něm hygienici koupání nedoporučují.

Prezident a orchestrion

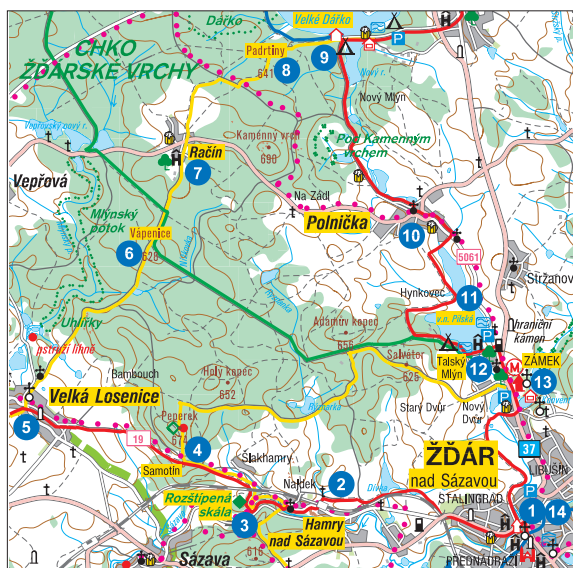
Dostanete-li chuť na hezkou písničku, zajedte si ze Žďáru do nedalekého Veselíčka. Mají tu jeden z posledních hrajících orchestrionů v republice. Byl vyroben před více než 150 lety ve Vídni, umí zahrát osm písniček a prohlédnout i poslechnout si jej můžete v místním hostinci. Kromě pondělí je po hostinství otevřeno každý den od čtyř hodin odpoledne až do pozdního večera.

A až budete posílat z výletu do Žďáru pohlednice známým, vzpomeňte si při nalepování známky na prvního československého prezidenta T. G. Masaryka. Když republika slavila v roce 1928 své desáté výročí, přijel se prezident do Žďáru podívat. Snímek z této návštěvy se stal velmi populárním v tisku a byl vzorem pro československou známku vydanou roku 1938.

JINDŘICH HLAVÁČEK

jindrich.hlavacek@quick.cz

K pramenům Sázavy

TRASA: 1. Žďár nad Sázavou, náměstí – po červené 0501: 2. Hamry nad Sázavou, žst. (4) – 3. Rozštípená skála (5,5) – 4. Samotín, rozcestí (7) – 5. Velká Losenice (10) – po žluté 7503: 6. vrch Vápenice (13,5) – 7. Račín (15,5) – 8. vrch Padrtiny (18) – 9. Velké Dářko, loděnice (19) – po červené 0501: 10. Polnička (22,5) – 11. Nad Pilskou nádrží (24,5) – 12. Tálský mlýn (25,5) – 13. Žďár nad Sázavou, zámek (26,5) – 14. Žďár nad Sázavou, náměstí (29,5).

MAPA: © KARTOGRAFIE PRAHA

Název Žďár nad Sázavou odkazuje turistu ke Žďárským vrchům, snad nejznámější části Českomoravské vrchoviny, a k Sázavě, kterou však většina zná spíše v jiných místech. Z obou náležitě k pěší túře vybereme Sázavu, neboť tato trasa poskytne několik vynikajících příležitostí ke koupání. Za start i cíl si určíme Žďár nad Sázavou. Trasa vede rovnoměrně zalesněnou i otevřenou krajinou a není obtížná.

Z náměstí ve Žďáru přejdeme Sázavu a za městem sledujeme spíše trať než řeku. K té se vrátíme až na okraji Hamrů n. S., v nichž přes dvě stě let pracoval hamr na železo. Pres Najdek dojdeme při Sázavě k přírodní památce Rozštípená skála, vysoký rulový skalní blok, rozštípnutý tak, že lze projít. Tím se zatím se Sázavou rozloučíme a stoupáme lesem na Peperek. Pak zvolna klesáme do otevřené krajiny k Velké Losenici. I tady byl hamr a později dokonce huť. Dnes upoutá spíš gotický, později upravovaný kostel sv. Jakuba se zánovní věží, barokní kostnice a zděná zvonice. Pamětní deska upozorňuje, že se tu narodil otec Karla Havlíčka. Na sever od obce, vlevo od „žluté“ cesty po níž vyjdeme, jsou

umělé líhně lososovitých ryb. Značka vede po hrázi malého Žižkova rybníka do Račinského lesa a dříve než vystoupíme na nejvyšší bod Vápenici (628 m), můžeme Pstružný rybník. Zvolna klesáme na kraj lesa a vstoupíme do rekreační obce Račina s památnou lipou velkolistou. Asi kilometr to je do lesa, poblíž místní komunikace, kterou na chvíli využijeme, je ještě nenápadnější vrchol Padrtiny (641 m). Za ním se během půl hodiny přiblížíme k rybníku Velké Dářko, z něhož vytéká Sázava. S červenou obracíme na jih. Při Sázavě, na níž leží soustava rybníků a nádrží, dojdeme do Polničky, kde vznikl hamr již ve 19. století. Značka s námi pak obchází Pilskou vodní nádrž a vede až k hrázi se stylovým hotelem. Ocitáme se v příměstské části s řadou památek. Červená – pokud se nerozhodneme pro rychlejší silnici – zpříjemní lukami při řece návrat do Žďáru a vede zpět na náměstí.

JAN STRÁSKÝ

Autor je místopředsedou Klubu českých turistů, bývalý ministr a premiér

Mapa: Žďárské vrchy, 1:50 000, edice KČT č. 48